

Bouwen met toekomst
De Zeeuwse circulaire verblijfsrecreatie.

3 oktober 2018

AFVAL

VERVUILING

NEDERLAND CIRCULAIR IN 2050

Slim ontwerp:
minder grondstoffen

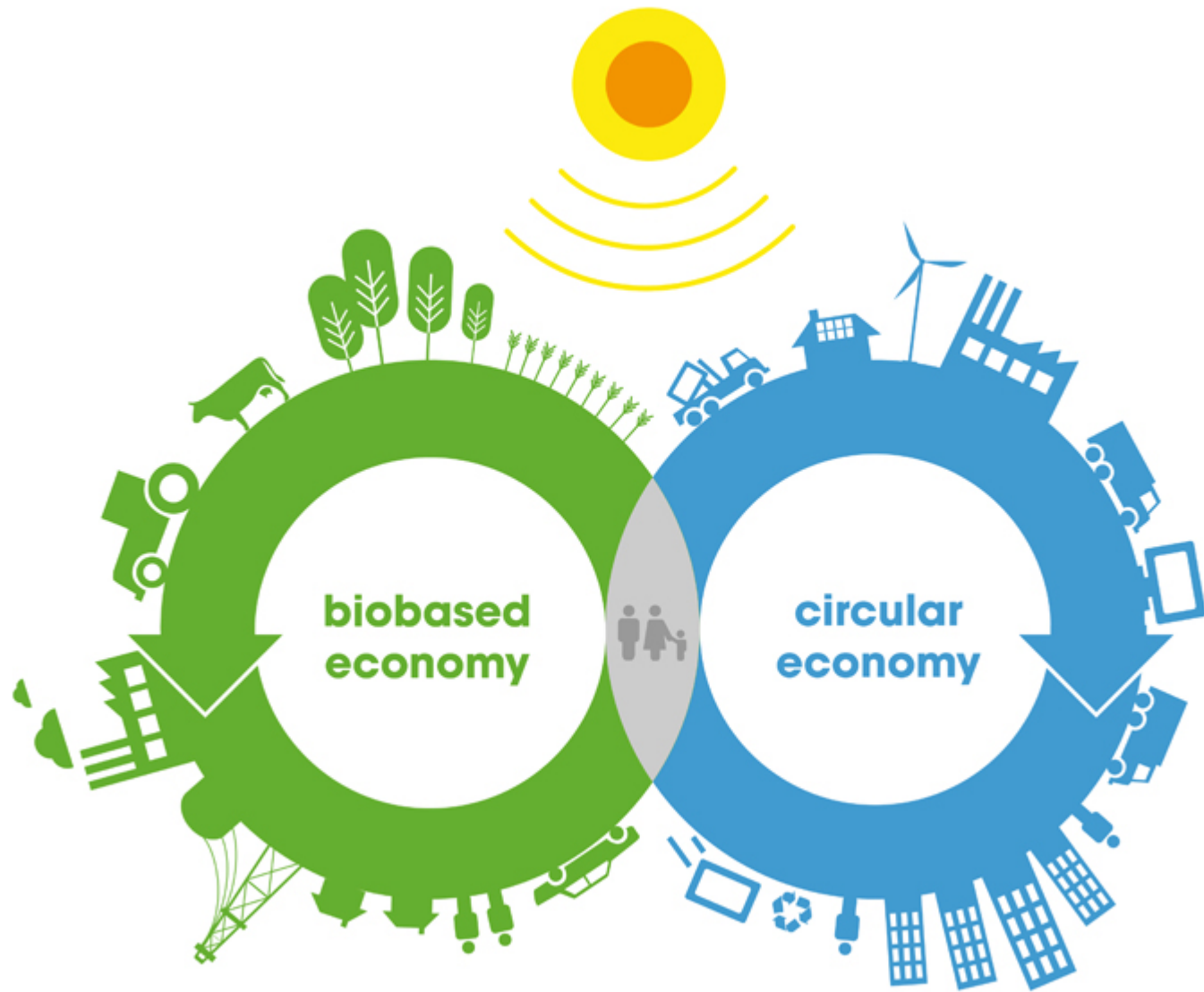

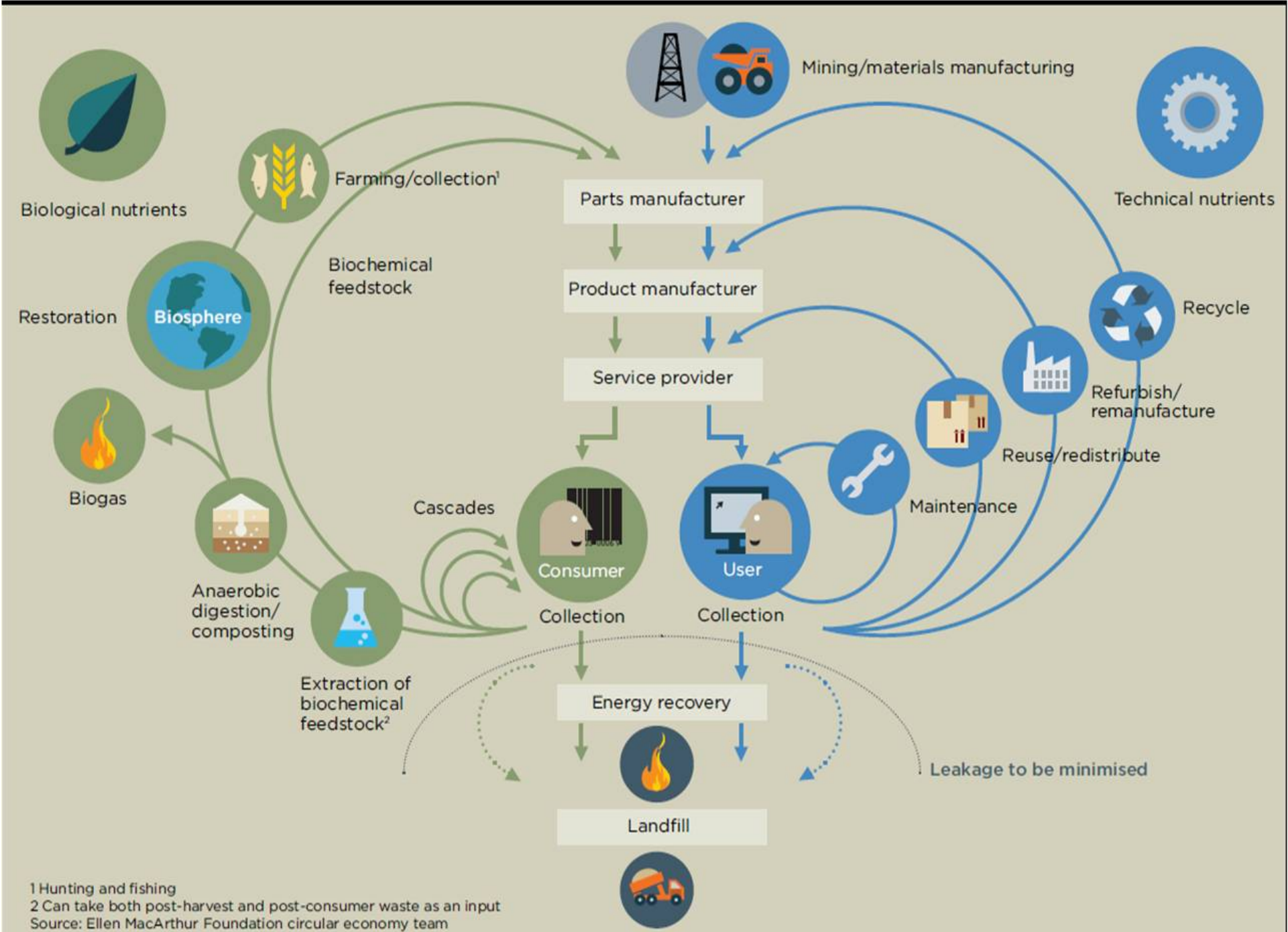
Bewust gebruik:
producten gaan langer mee

Meer en beter hergebruik:
afval als grondstof

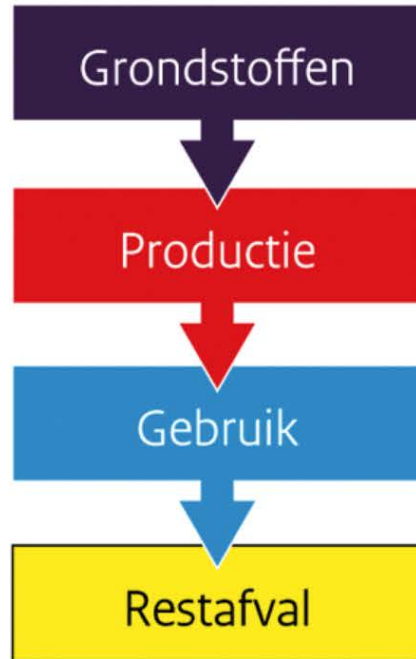

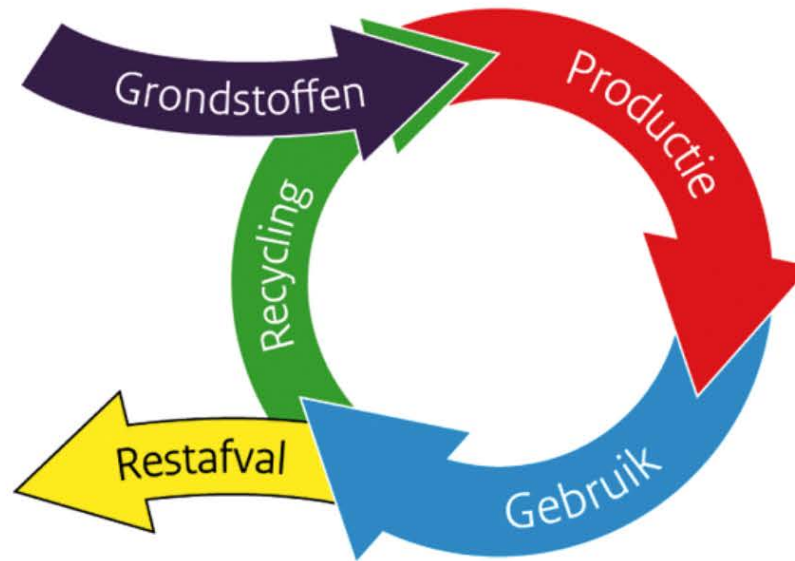
1 Hunting and fishing
 2 Can take both post-harvest and post-consumer waste as an input
 Source: Ellen MacArthur Foundation circular economy team

Ontwikkelingen

Lineaire economie

Keteneconomie met recycling

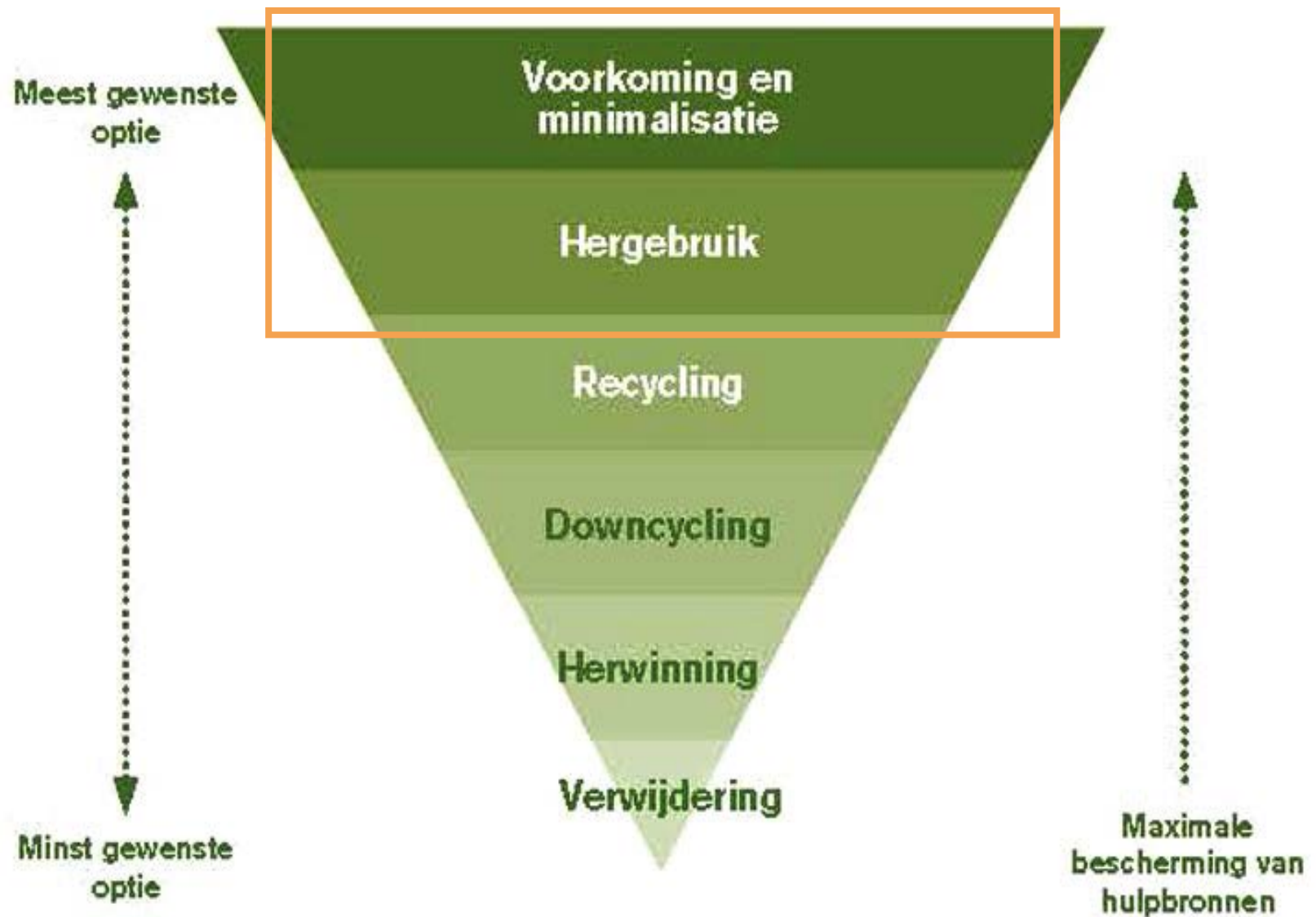
Circulaire economie

Van Afval Naar Grondstof

Voorkoming en minimalisatie

Hergebruik

Recycling

Downcycling

Herwinning

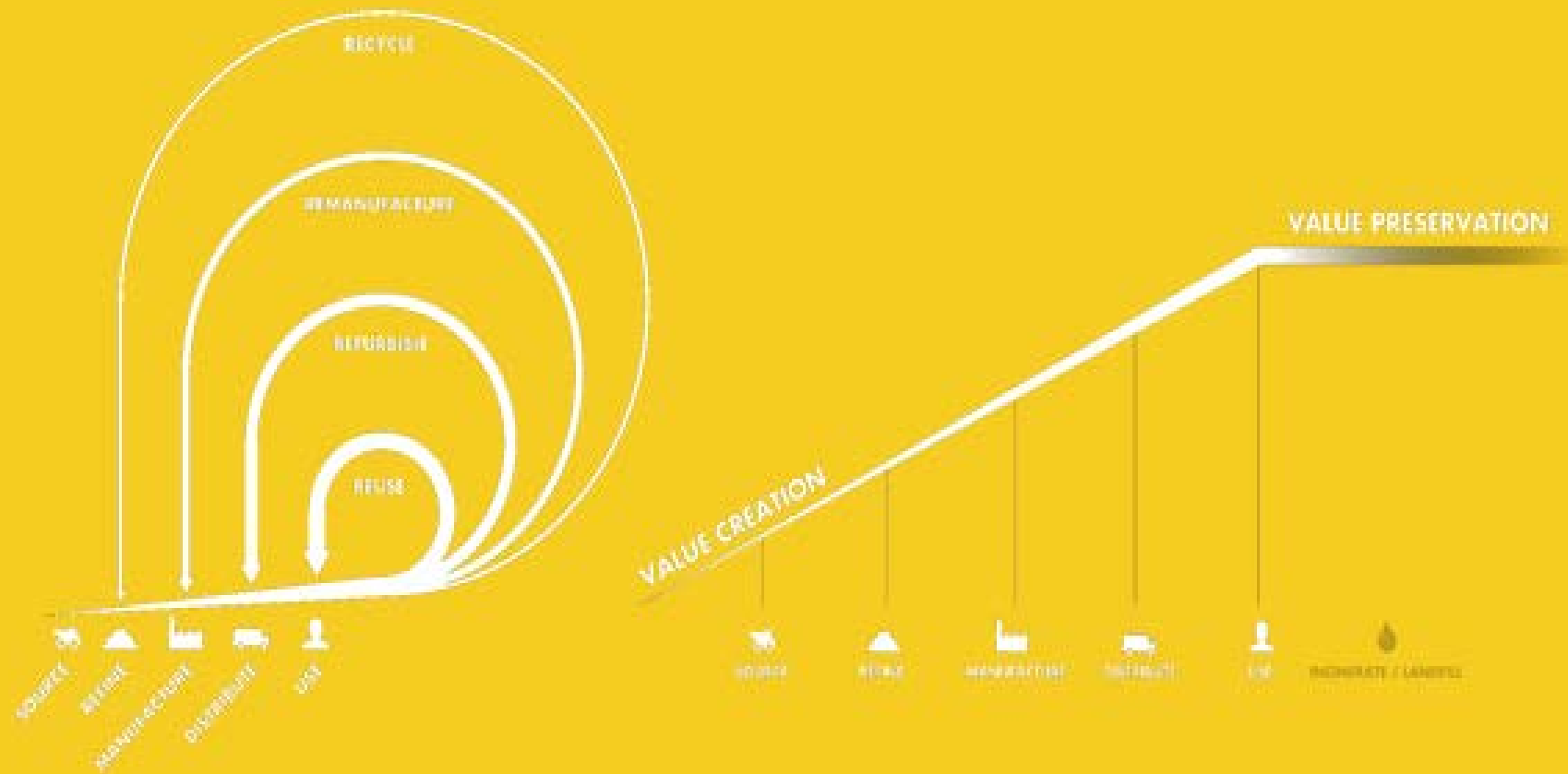
Verwijdering

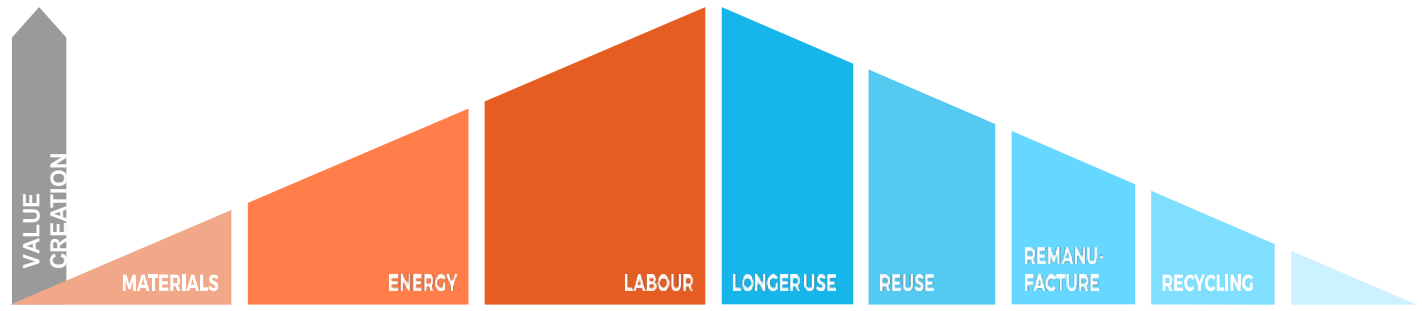
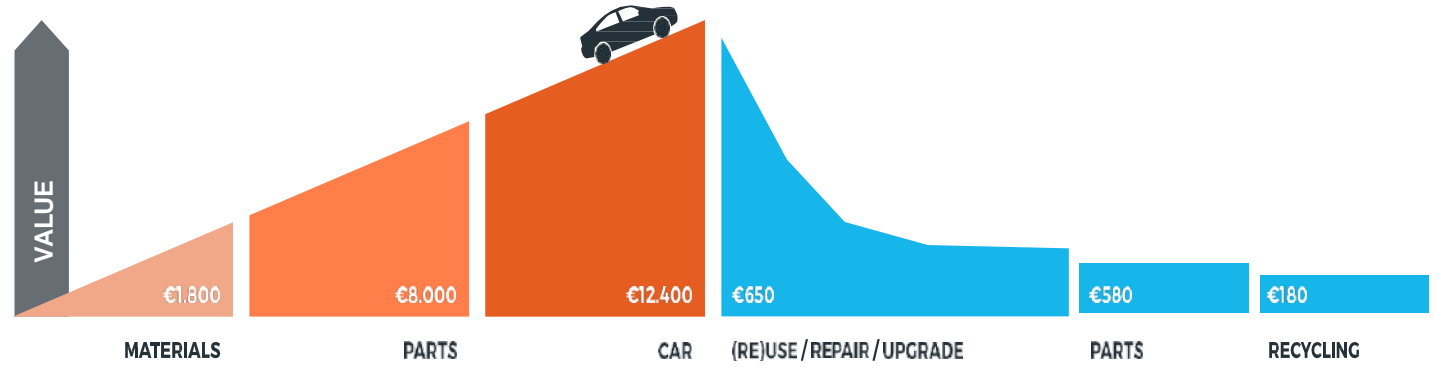
Meest gewenste optie

Minst gewenste optie

Maximale bescherming van hulpbronnen

CIRCULAIRE STRATEGIEËN

WAARDE BEHOUD OF VERNIETIGING

Reuse is where the money is

Finished products are worth much more than the raw materials inside them

Value is lost by breaking products back down into components and materials

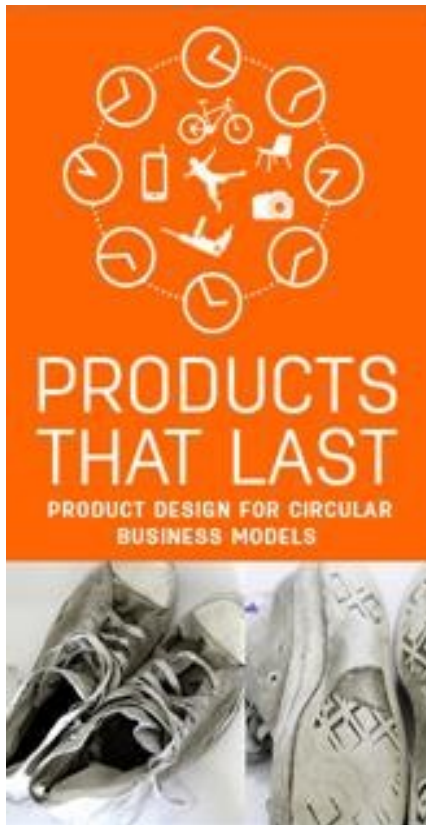
CIRCO
Initiate
workshop

DESIGN FRAMEWORK

Creating business through circular design

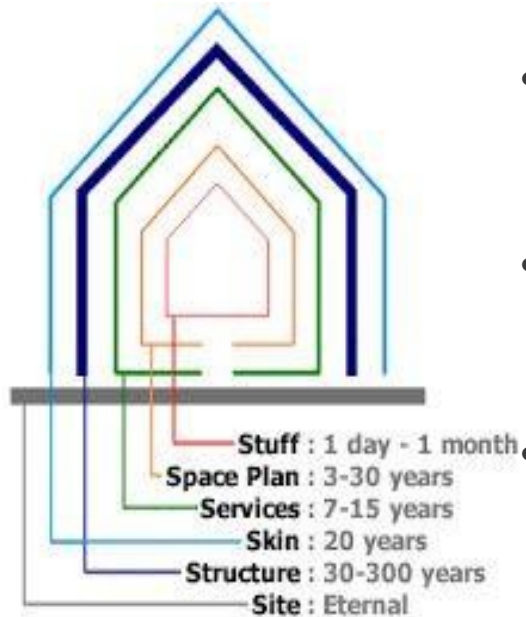
PRODUCTS THAT LAST FRAMEWORK

- Studie TU Delft (Conny Bakker, Marcel Den Hollander, e.a.)
- Geeft invulling aan circulair ontwerpen
- Startpunt: '*longer than average*'- gebruik
- 5 circulaire businessmodellen
- 6 circulaire ontwerpstrategieën

Bebouwde omgeving toevoeging

- Model van Brand
- Verschillende gebruiksduur en karakteristieken binnen gebouw
- Geeft uiteenlopende invulling Business Model en Design Strategie
- Niveau's interacteren wel met elkaar

Business model archetypen voor producten met lange levensduur

1. HET KLASSIEK DUURZAME MODEL

De primaire inkomsten worden gegenereerd uit de verkoop van kostbare hoogwaardige wasmachines met een lange levensduur.

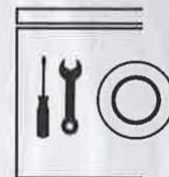
2. HET HYBRIDE MODEL

De primaire inkomsten worden gegenereerd door herhaalde verkoop van gespecialiseerde verbruiksartikelen zoals zeep en reinigingstabletten.

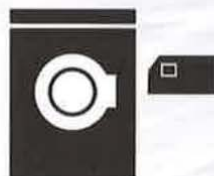
5. HET PRESTATIEMODEL

De primaire inkomsten worden gegenereerd door het bieden van een reinigings service voor kleding. Met welke producten of apparatuur deze dienst wordt geleverd doet voor de klant niet terzake.

3. HET TUSSENBATERMODEL

De primaire inkomsten worden gegenereerd door het aanbieden van reparatieservice of de verkoop van opgeknapte machines.

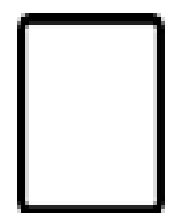

4. HET TOEGANGSMODEL

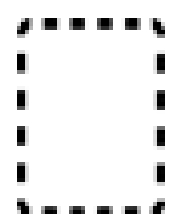
De primaire inkomsten worden gegenereerd door het leveren van een wasmachine voor een beperkte periode of tegen een vastgesteld aantal wasbeurten.

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

Lineair model: *Sell more, sell faster*

Product

Dienst

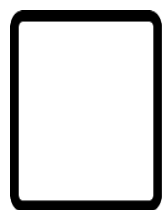

1. **Klassiek Duurzame Model**
2. Hybride Model
3. Tussenbatermodel
4. Toegangsmodeel
5. Prestatiemodel

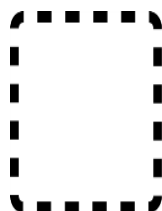

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

1. Klassiek Duurzame model

Product

Dienst

De Potgieter 1886

Renovatie: nieuwe isolatie, hogere RC waarden
Alle nieuwe en oude materialen biobased

Wanneer relevant?

- Product met een lange technische levensduur

Verdienmodel?

- Transactiemoment met een hoge marge

Duurzaam/circulair?

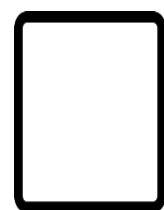
- Langdurig gebruik van materiaal en energie

Let op:

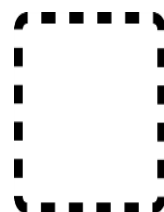
- Gebruik veranderd door jaren

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

2. Hybride model

Product

Dienst

Océ-Canon verkoop van cartridges

Wanneer relevant?

- Verschil van gebruik en/of levensduur in onderdelen

Verdienmodel?

- Continue klantrelatie en omzetstroom uit 'consumables'

Duurzaam/circulair?

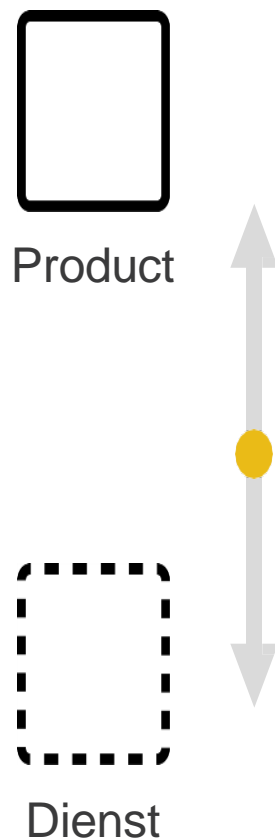
- Optimaliseren op circulariteit van 'consumables'

Let op:

- Model lang niet altijd circulair toegepast

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

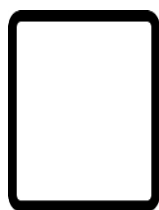
3. Tussenbater model

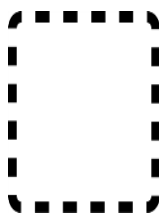
- Dienstverlening om waardeverlies van product op te vangen
- Dienstverlener $\neq$ Producteigenaar
- Meerdere varianten
  - Repareren
  - Opknappen en Doorverkopen
  - Terugwinnen

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

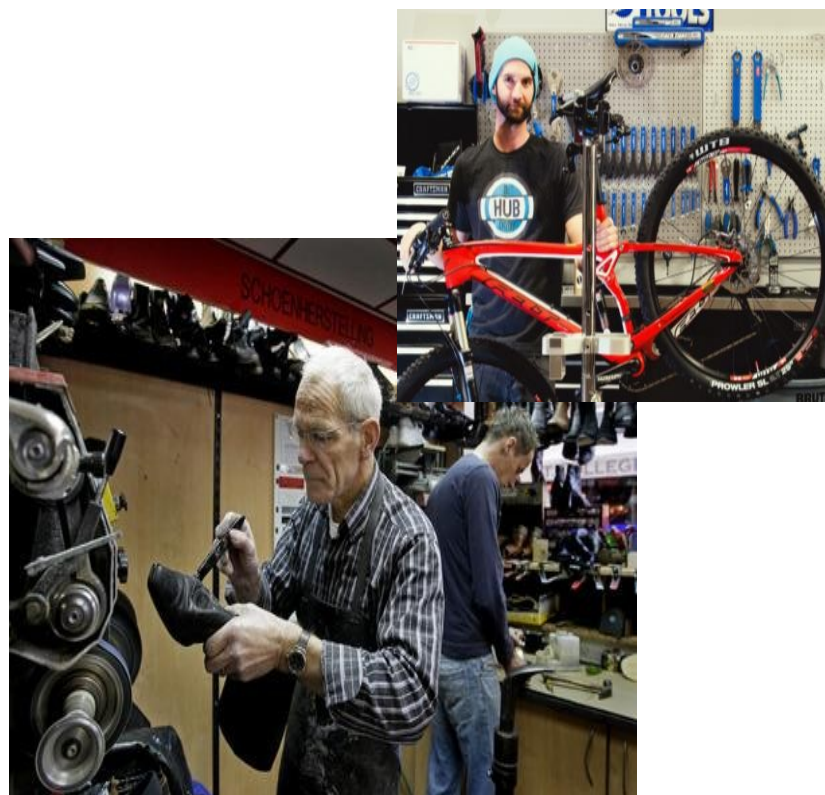
3. Tussenbatermodel: *Repareren*

Product

Dienst

Schoenmaker / Fietsenwinkelreparatie

Wanneer relevant?

- Gebruik product stop door defect van component

Verdienmodel?

- Omzet uit reparatie en onderdelen en contactmoment

Duurzaam/circulair?

- Gebruiksduur wordt verlengd

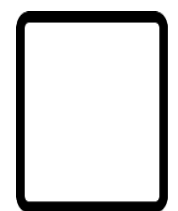
Let op:

- Hoge kosten van arbeid en logistiek

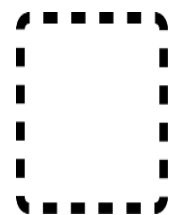

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

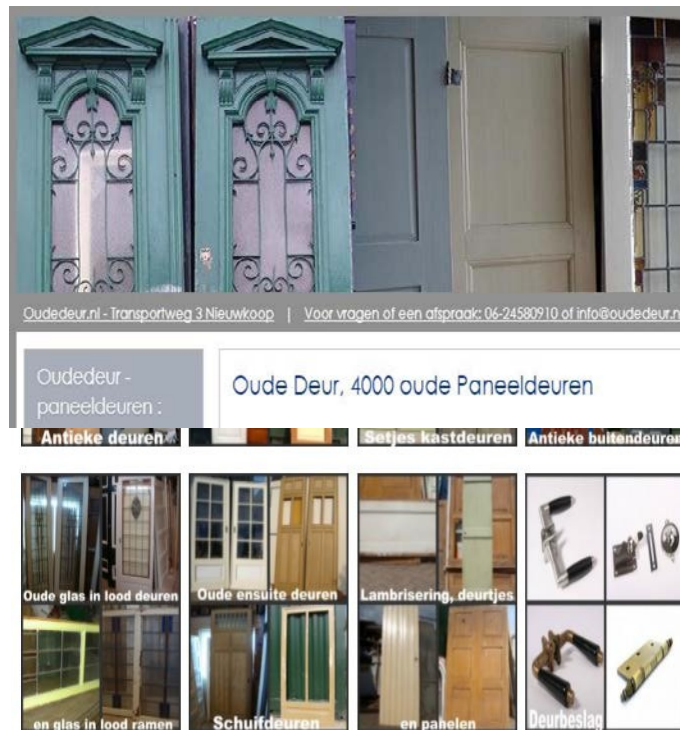
3. Tussenbater model: *Opknappen en Doorverkopen*

Product

Dienst

**Oude Deur.nl – in en verkoop
tweedehands deuren**

Wanneer relevant?

- Technische levensduur nog niet over na eerste gebruik

Verdienmodel?

- Omzet uit verkoop in secundaire markt, contact in primaire markt

Duurzaam/circulair?

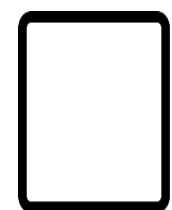
- Gebruiksduur wordt verlengd

Let op:

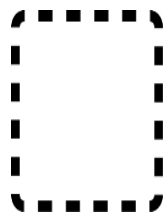
- Verkoop in volatiele sec markt vergt nieuwe vaardigheden & kapitaal
- Schaalgrootte moet relevant zijn

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

3. Tussenbatermodel: *Terugwinnen*

Product

Dienst

New Horizon - Urban mining

Wanneer relevant?

- Waardevolle onderdelen of materialen in end-of-useproduct

Verdienmodel?

- Omzet uit verkoop materiaal

Duurzaam/circulair?

- Materiaal opnieuw in keten met hoog hergebruikpercentage

Let op:

- Product-hergebruik genereert meer waarde dan onderdelen- of materiaal-hergebruik

Oud hout als eerste stap naar circulaire dakramen

*'De natuurlijke
duurzaamheid, de
weerstand tegen rotten
van oud hout is hoger dan
die van bomen uit
moderne plantagebossen'*

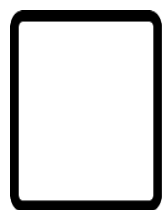

Hout wordt gerecycled voor nieuwe ramen.
FOTO'S VELUX

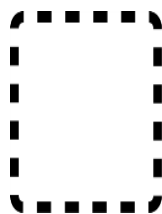

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

4. Toegangsmodel

Product

Dienst

Spaces kantoorruimtes delen, 24/7

Wanneer relevant?

- Product heeft lage bezetting/gebruiksgraad

Verdienmodel?

- Omzet uit vergoeding voor gebruik

Duurzaam/circulair?

- Hogere benutting van materiaal en energie, minder producten

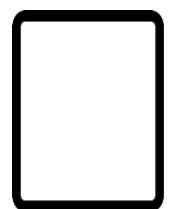
Let op:

- Vraag of je investeert in base of gebruik maakt van bestaande

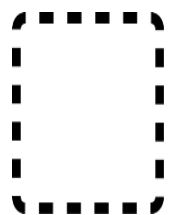

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

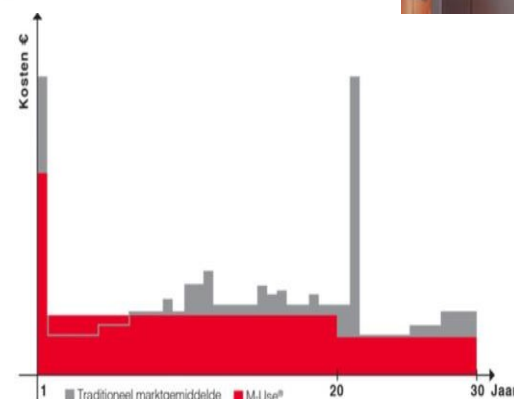
5. Prestatiemodel

Product

Dienst

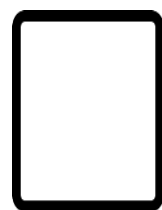

Mitsubishi M-Use lift: betalen voor gebruik

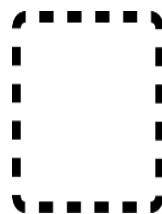
- *Wanneer relevant?*
- Product wordt niet optimaal gebruikt in life-cycle
- *Verdienmodel?*
- Omzetvergoeding voor dienst en lange termijn-relatie
- *Duurzaam/circulair?*
- Efficiëntere inzet product als enabler of geen product nodig
- *Let op:*
- Verandert hele business en vergaande design-consequenties

CIRCULAIRE BUSINESSMODELLEN

5. Prestatiemodel

Product

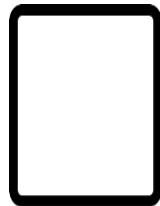
Dienst

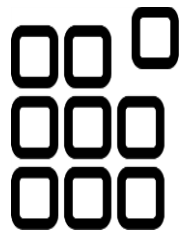
Unicarriers – Dieseko: betalen voor gebruik

- *Wanneer relevant?*
- Product wordt niet optimaal gebruikt in life-cycle
- *Verdienmodel?*
- Omzetvergoeding voor dienst en lange termijn-relatie
- *Duurzaam/circulair?*
- Efficiëntere inzet product als enabler of geen product nodig
- *Let op:*
- Verandert hele business en vergaande design-consequenties

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

Product

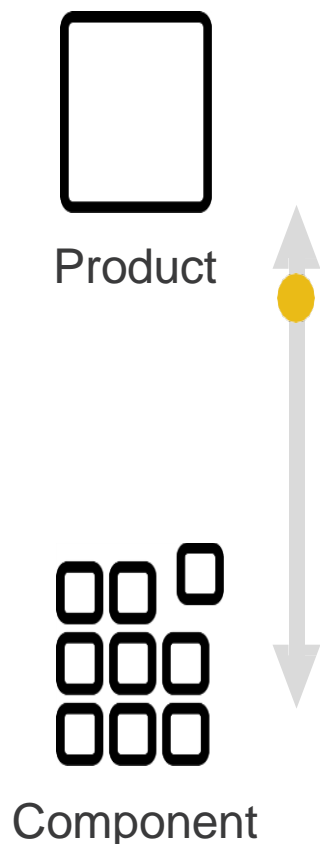
Component

1. **Hechting en Vertrouwen**
2. Duurzaamheid
3. Standaardisatie en Compatibiliteit
4. Gemak van Onderhoud en Reparatie
5. Aanpasbaarheid en Opwaardeerbaarheid
6. Demontage en Reassemblage

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

1. Hechting en Vertrouwen

**Porta Palace Mobile woning
Woonpioniers**

Wanneer relevant?

- Technische levensduur niet benut
want gebruiker neemt snel afscheid

Ontwerp-uitdaging?

- Ontwerp-elementen waardoor
gebruiker binding krijgt met product

Doel?

- Gebruik van product verlengt op
emotionele gronden

Combinatie met Businessmodel?

- Klassiek Duurzaam

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

2. Duurzaamheid

Toyota Hilux – “getest” in TopGear

Wanneer relevant?

- Economische levensduur niet bereikt door technische oorzaak

Ontwerp-uitdaging?

- Ontwerp om defecten te voorkomen

Doel?

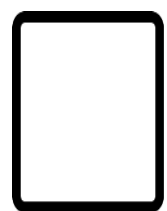
- Langer gebruik van product door technische aanpassingen

Combinatie met Businessmodel?

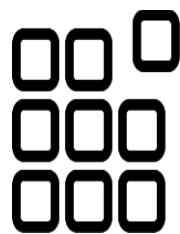
- Klassiek Duurzaam, Hybride, maar ook basis andere businessmodellen

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

3. Standaardisatie en Compatibiliteit

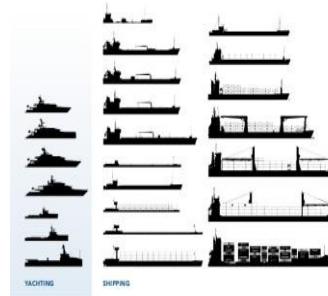
Product

Component

DAMEN

Damen Shipyards – modulaire schepen

Wanneer relevant?

- Hergebruik in andere configuratie lastig

Ontwerp-uitdaging?

- Ontwerp gericht op compatibiliteit tussen componenten en in tijd

Doel?

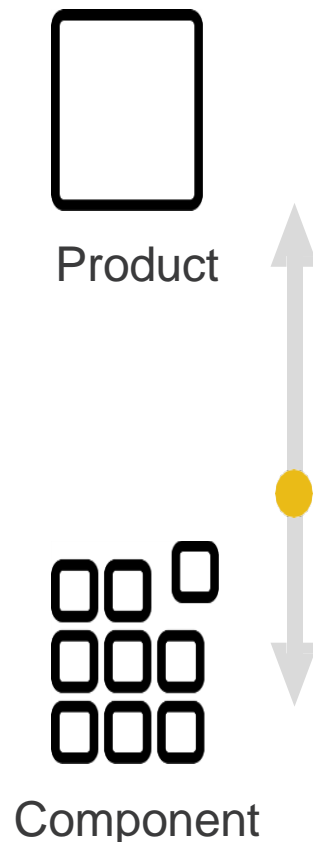
- Langer gebruik van product/component door flexibiliteit

Combinatie met Businessmodel?

- Basis voor Klassiek Duurzaam, Hybride en andere businessmodellen

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

3. Standaardisatie en Compatibiliteit

Intermontage – modulaire unit

Wanneer relevant?

- Hergebruik in andere configuratie lastig

Ontwerp-uitdaging?

- Ontwerp gericht op compatibiliteit tussen componenten en in tijd

Doel?

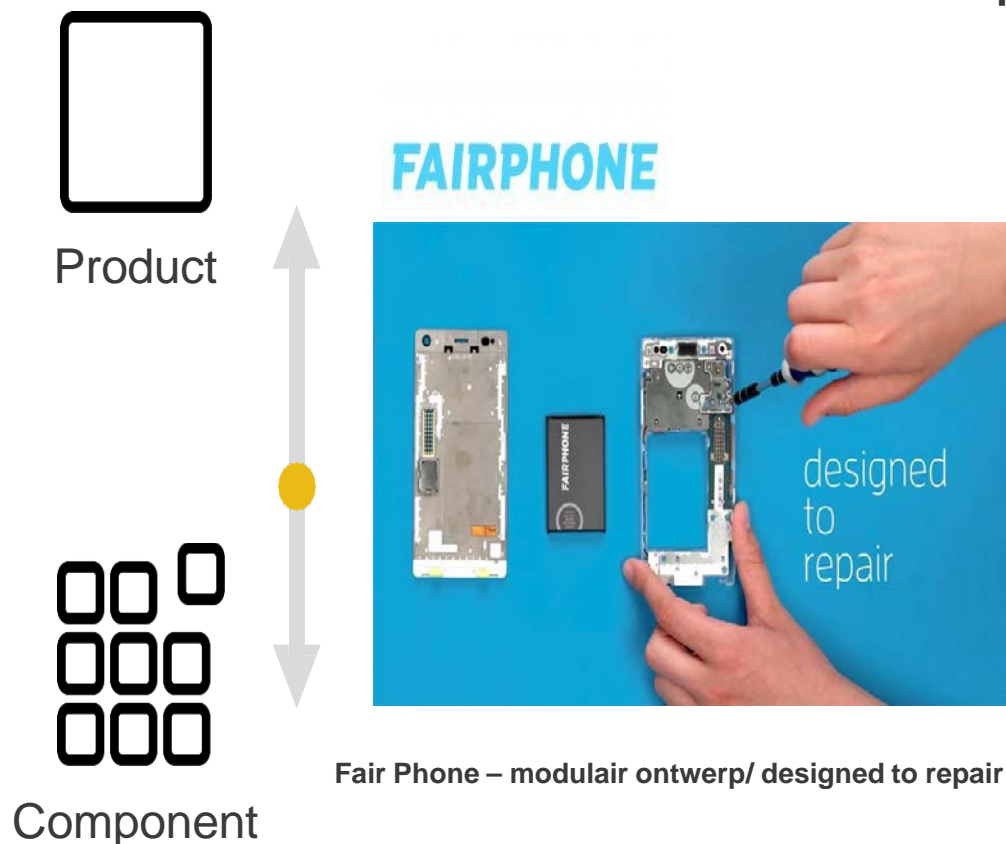
- Langer gebruik van product/component door flexibiliteit

Combinatie met Businessmodel?

- Basis voor Klassiek Duurzaam, Hybride en andere businessmodellen

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

4. Gemak van Onderhoud en Reparatie

Wanneer relevant?

- Productgebruik stopt door defect van onderdeel

Ontwerp-uitdaging?

- Ontwerp gericht op eenvoudige reparatie

Doel?

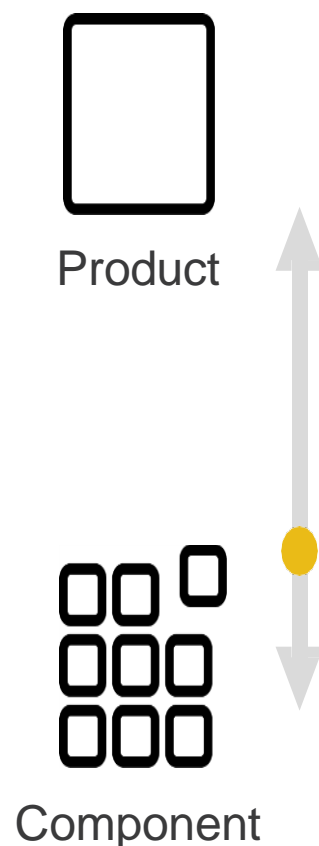
- Langer gebruik van product door wegnemen zwakste schakel

Combinatie met Businessmodel?

- Basis voor Tussenbatermodel
Repareren, ondersteunend aan Klassiek
Duurzaam of Hybride Model

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

5. Aanpasbaarheid en Opwaardeerbaarheid

Bugaboo – modulair ontwerp / designed to adapt

Wanneer relevant?

- Productgebruik stopt bij technische vooruitgang

Ontwerp-uitdaging?

- Ontwerp gericht op aanpassen of vervangen van componenten. Ook software!

Doel?

- Langer gebruik van product in nieuwe samenstelling

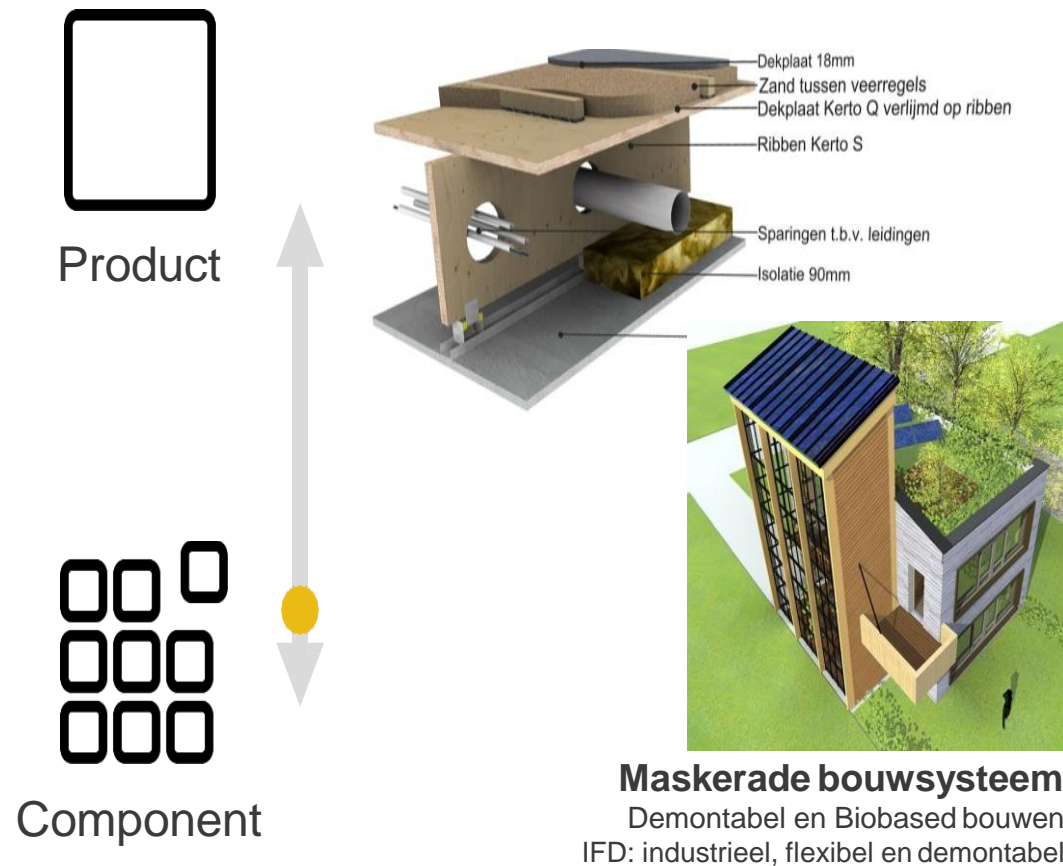
Combinatie met Businessmodel?

- Nuttig bij alle businessmodellen. Vraagt wel investering

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

6. Demontage en Reassemblage

Wanneer relevant?

- Ontwerpen zodat materiaal optimaal hergebruikt kan worden

Ontwerp-uitdaging?

- Ontwerp gericht op eenvoudig scheiden van componenten en/of materiaal

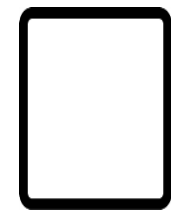
Doel?

- Hogere waarde van restmateriaal

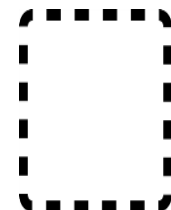
Combinatie met Businessmodel?

- Relevant voor iedere en-of-use situatie, maar niet altijd business

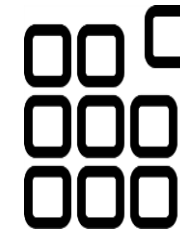
SUCCEES = COMBINATIE

Product

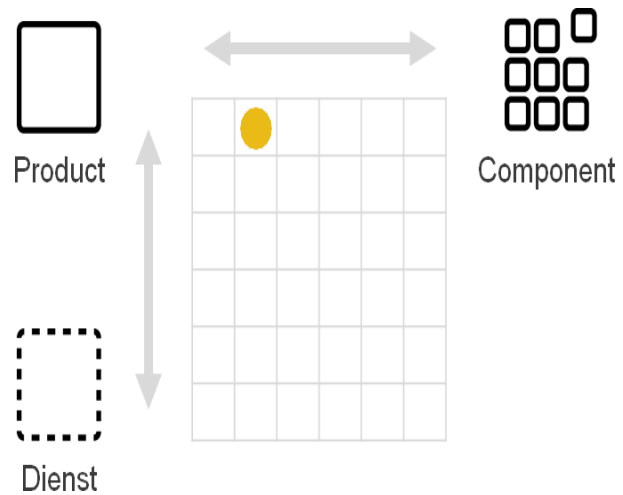
Dienst

Component

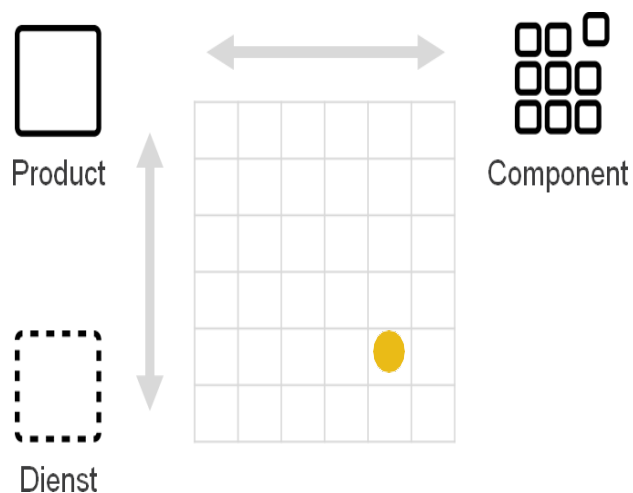
CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

Klassiek Duurzame Model + Duurzaamheid

CIRCULAIRE ONTWERPSTRATEGIEËN

Toegangsmodel + Gemak van Onderhoud en Reparatie

A smart Miele washing machine

- › pay for use - from 70 cents per cycle
- › saving energy and detergent with online laundry help
- › na 1 jaar optie tot kopen
- › free placement, installation and repair

 Check out our bundles

Hergebruik van materialen

Ithaka kinderkliniek ontwerp en realisatie 2016 - 2019

Leerpunten Emergis Project.

1. Ontwerp: Maken van strategische keuzes vooraf.

- Waardebehoud door hergebruik of door demontabel bouwen of combi.
- Consequenties van keuze inventariseren. Constructief of zichtwerk.
- Opdrachtgever meenemen in consequenties en keuzedilemma's
- Welk her te gebruiken materiaal is beschikbaar?

2. Uitvoering:

A. Gebruik maken van wat er al is.

- Kennis van de markt.
- Hoeveel is beschikbaar en wat is de kwaliteit?
- Let op regelgeving en normering.
- Logistiek versus kosten

B. Registreren van materiaal en componenten (materialenpaspoort)

- Consequent doorvoeren integrale circulariteit / biobased gedachtengoed
- Nadenken over samenstelling / losmaakbaarheid.

3. System integrator – wie voert coördineert en voert regie.

Districtskantoor Rijkswaterstaat Terneuzen

2001 Een van de allereerste duurzame kantoorgebouwen in Nederland

losmaakbaarheid

Sociale duurzaamheid

specials

